

ppinquet omnib⁹. Qd nō ē in medio: q̄si
 priuatū sit. Qd publicū est i medio ponit:
 vt oēs qui veniūt p̄cipiāt: illuminēt. Ne
 mo dicat: meū est: ne i pte sua velit facere
 qd in medio est oib⁹. Quid est ergo: oēs q̄
 in circuitu ei⁹ sūt: offerēt mūera: Oēs q̄ in
 telligūt cōem esse oib⁹ veritatē: z nō illā fa
 ciunt: quasi suā supbiēdo d̄ illa: ipi offerēt
 munera: q̄ hūilitatē hnt: qui aūt quasi su
 um faciūt qd oib⁹ cōe est: tāq̄ i medio po
 siti ad pte seducere conant: nō offerent hi
 munera: qui oēs quia i circuitu ei⁹ sūt: offe
 rent munera terribili: offerent mūera ter
 ribili. Timeāt ergo oēs: qui in circuitu ei⁹
 sūt. Ideo enī timebūt: z cū tremore lauda
 būt: qz in circuitu ei⁹ sūt: iō vt oēs asseq̄nt
 eū: z publice oib⁹ p̄fluat: z publice illumi
 net: hoc est p̄tremiscere. Tu cū feceris tibi
 eū quasi p̄p̄iū: z iā nō cōem: extolleris in
 supbiā cū scriptū sit: seruite dño i timore:
 z exultate ei cū tremore. Ergo offerēt mu
 nera: qui in circuitu ei⁹ sūt. Ipsi enī hūmi
 les sūt: qui cōem nouerūt esse oib⁹ verita
 tem. Cui offerēt mūera: **Terribili et**
ei q̄ aufert spiritū principū: Spirit⁹
enī principū: supbi sūt spirit⁹. Illi ergo nō
 sūt spūs eius: quia z si aliqd nouerūt: suuz
 volūt esse nō publicū. Sz ille qui cōmen
 dat se: tanq̄ equalē oib⁹: qui se i medio po
 nit: vt oēs capiāt quātū possūt: quicquid
 possūt nō de cuiusq̄ boīs: s̄ de dei: z iō de
 suo: qz ipi facti sunt eius. Ergo illi oēs hu
 miles sint: necesse est: pdiderūt spiritū suū
 z spiritū dei habēt. A quo pdiderunt spiri
 tū suū: Ab illo qui aufert spiritū principū.
 Q̄sq̄ dē dicit ei i alio loco: Auferes spiri
 tū eoz: z deficiēt: z in puluere suū p̄uertē
 tur. Emitte spiritū tuū z creabūt: z inoua
 bis faciez terre. Nescio q̄s intellexit aliqd
 suū vult esse: adhuc spiritū suū habet: bo
 nū est illi p̄dat spiritū suū: z habeat spiritū
 dei. Adhuc inf̄ principes supbit: bonū est
 vt redeat ad puluere suū: z dicat: memēto
 dñe: qz puluis sum⁹. Si enī te p̄fessus fue
 ris: puluere: de⁹ d̄ puluere fac boiez. Oēs
 qui i circuitu ei⁹ sūt: offerēt munera. Oēs
 hūiles p̄fiteat̄ ei z adorāt eū: terribili offe
 rēt munera. **Un̄ terribili: Exultate cū tre**
more. Et ei qui aufert spiritū principū: id
ē tollit audaciā supboz. Terribili ap̄d
reges terre. Terribiles sunt reges fr̄e: s̄
ille sup oēs q̄ terret reges fr̄e. Esto rex fr̄e:
z erit tibi fr̄ib⁹ de⁹. Quō inq̄s ero rex fr̄e:
Rege fr̄ā z eris rex fr̄e. Noli q̄ auditate

impandi ponere tibi añ oculos puincias la
 tissimas: q̄ tua regna diffundas: terrā quā
 portas rege. Audi Aplm̄ regētē terrā: nō
 sic pugilloz q̄si aerē vberāf: sed castigo cor
 pus meū: z in fuitutē redigo: ne forte alijs
 p̄dicās: ip̄e reprob⁹ efficiar. Ergo fr̄es mei
 estote in circuitu ei⁹: vt p̄ quēcūq̄ vob̄ ve
 ritas sonuerit nō illā imputet̄ illi p̄ quē so
 nat: s̄ de medio sit oib⁹: qz eq̄lter adest om
 nib⁹: z estote hūiles: ne vob̄ z vob̄ ipsi vsur
 petis: si qd forte boni illi⁹ intellexeritis: qz
 z nos qd meli⁹ intellexerim⁹ vestrū ē: z qd
 vos meli⁹ intellexeritis nostrū est: vt in cir
 cuitu ei⁹ sim⁹ z humiles sim⁹: atq̄ ita p̄den
 tes spiritū nostrū offerem⁹ munera tribuli
 sup oēs reges terre: id est sup oēs regētes
 carnē suā: s̄ subiectos creatori suo.

Explicit Tractatus de ps. LXXV

Incipit Tractatus de ps. LXXVI

Salmi hui⁹ limē ita scribit. **In fi**

Pnem p̄ iditū psalmus ipsi
Alaph. In fine quid sit nolitis.
 Finis enī leḡ ch̄rist⁹ ad iusticiā oī credēti.
 Iditū interpretat̄ trāsiliēs eos. Alaph inf̄
 p̄tat̄ cōgregatio. Loquit̄ hic q̄ cōgregatio
 trāsiliēs: vt pueniat ad finē: qui est ch̄rist⁹
 Iesus. Que sūt itaq̄ trāsiliēda: vt ad illū
 finē puenire possim⁹: vbi iā qd trāsiliamur
 nō habebim⁹: psalmi text⁹ ipse demonstrat.
 Etenī tādiu trāsiliere debem⁹: q̄cquid nos
 impedit: quicqd̄ irretit: quicqd̄ visco qdā
 illigat: z onere agguat volatū nostrū: do
 nec pueniam⁹ ad id qd̄ sufficit: vltra quod
 nihil ē: infra qd̄ sūt oia: z ex q̄ sūt oia. Pa
 trē quippe ip̄m volebat Philipp⁹ intueri z
 dicebat dño Iesu ch̄risto: oñde nob̄ patrē
 z sufficit nobis: tāq̄ tādiu illi trāsiliēdū eē.
 quicquid aliū eēt: donec pueniret ad pa
 trē: vbi iā secur⁹ assisteret: z qd̄ ei vltra re
 quirēdū esset nō haberet. Hoc ē enī suffi
 cit: vtz ille q̄ verissime dixerat: ego z pater
 vnū sum⁹: admonuit Philippū: docuitq̄
 oēm hōiem qui ch̄ristū intelligeret etiā i eo
 habere finez: qz ip̄e z p̄ vnū sūt. Tāto enī
 inquit tpe vobiscū sum: z nō vidistis me:
 Philippe qui me videt: videt z p̄fz̄ meū.
 Quisquis ergo psalmi huius animū senti
 re: imitari: tenere vult: oia desideria carna
 lia transiliat: seculiq̄ huius pōpam z ille
 cebram calcet: nihilq̄ sibi aliud proponat
 vbi constat: nisi ex quo sunt omnia: in q̄
 bus omnib⁹ etiā ip̄se laborat: donec ad fi
 nem perueniat. Quid nobis ergo indicat
 transiliens iste:

Expositio psalmi.

Voce mea: inquit: ad dñm clamaui: Sed multi clamāt ad dominū p diuitijs acquirendis dānisq; deuitandis: p suoz salute: p stabilitate dom⁹ sue: p felicitate tpali: p dignitate seculari: postremo etiā p ipsa salute corporis q p̄monitū ē paupis. Pro his atq; hmoi reb⁹ multi clamāt ad dñm: vix q̄sq; ppter ipm dñm: facile q̄ppe homi est q̄libet desiderare a dño: r ipm dñm nō desiderare: quasi vero suau⁹ esse possit qd dat: q̄ ipse qui dat. Quisq; ergo p alia re quilibet clamāt ad dñm: nō dū est transiliens. Hic vero trāsiliēs qd dicit: **V**oce mea ad dñm clamaui. Et ne arbitraris vocē ipi⁹ qua clamaui ad dñm ppter aliud emissā q̄ p̄ ipm dñm: secur⁹ ait. **Et vox mea ad deū:** Emittit enī vox qua clamemus ad dñm: r ipa vox ad aliud est: nō ad deū. Ad hoc enī est vox: ppter quod edit vox. Iste vero q deū gratis amabat: q volūtariē deo sacrificabat: qui trāsilierat quicqd infra ē: nibilq; aliud supra se viderat: q̄ effunderet aiām suā: nisi ex quo p quē r in q̄ creat⁹ erat ad quez clamauerat voce sua: ad illū eē fecerat ipam vocē suā. **V**ox mea inq̄t ad deū. Et nūquid sine causa: **V**ide quid sequitur. **Et attēdit mihi.** Vere tūc tibi attēdit: qñ ipm q̄ris. nō qñ peripm aliud queris. **V**ictū est de q̄busdā: clamauerūt: nec erat qui saluos faceret: ad dñm nec exaudiuit eos. **Q**uare: **Q**uia vox eorū nō ad dñm. **E**xpm̄it hoc alio loco scriptura: vbi dicit de talib⁹: dñm nō iuocauerūt. **A**d illū clamare nō cessauerūt: r tñ dominū nō iuocauerūt. **Q**uid est dñm nō inuocauerūt: **B**ñm in se nō vocauerūt: ad cor suū dñm nō inuitauerūt: a dño se habitari noluerūt. **E**t id quid eis p̄tigit: **I**bi trepidauerūt timore vbi nō erat timor. **I**ō de rerū p̄titiū amissioē tremuerūt: qñ nō erāt pleni illo quē non iuocauerunt: nō gratis amauerūt: vt amissis tpalib⁹ reb⁹ possent dicere: sic dño placuit: ita factū ē: sit nomē dñi bñdictū. **E**rgo iste: vox mea inquit ad dñm: r attēdit mihi. **V**oceat nos quō id fiat. **I**n die tribulationis mee deū exquisiuit: **Q**uis es q̄ hoc facis in die tribulationis tue: **V**ide qd exquiras. **S**i carcer fac tribulationē: exire de carcere exq̄r: si febris fac tribulationē: sanitatē exq̄ris: si fames fac tribulationē: saturitatē exq̄ris: si dāna faciūt tribulationē: lucrū exq̄ris: si p

Alia lra.
t voce mea.

Alia lra.
t incedit.

Nota

egritatio fac tribulationē ciuitatē tue carnis exq̄r. **E**t qd cūcta cōmemorē: aut qñ cūcta cōmemorē: **U**s eē trāsiliēs: i die tribulationis tue deū exq̄re: nō p decum aliis: s ex tribulationē deū: vt ad h de⁹ remoueat tribulationē: vt secur⁹ ibereas deo. **I**n die tribulationis mee deū exq̄siui: n̄ aliis aliqd: s deū exq̄siui. **E**t quō exq̄sisti: **M**anib⁹ meis nocte corā eo. **S**ic h rursus: videam⁹: itelligam⁹: imitemur si possum⁹. **I**n die tribulationis tue qd exq̄sisti: **D**eū. **Q**uō exq̄sisti: **M**anib⁹ meis. **Q**ñ exquisisti: **N**octe. **U**bi exq̄sisti: **C**orā eo. **E**t q̄ fructu exq̄sisti: **E**t nō sū decept⁹. **S**ia q̄ videam⁹ frēs: oia p̄siderem⁹: oia ifrogem⁹: **E**t qd sit tribulatio: i q̄ iste deū exq̄siuit: r qd sit manib⁹ inq̄rere deū: r qd sit nocte: r qd sit corā illo: r seq̄t qd oēs itelligūt: r n̄ sū decept⁹. **Q**uid est enī: r nō sū decept⁹: **I**nueni qd q̄rebā. **T**ribulatio n̄ illa v̄ illa cogitanda ē: etenī vn⁹ q̄sq; nō dū trāsiliēs: nō dū putat eē tribulationē: nisi q̄ acciderit huic vite ex aliq̄ tristi tpe. **A**t v̄o ille trāsiliēs totā vitā istā tribulationē suā reputat. **H**ic enī amat patriam supnā: vt frena pegrinatio: ipa sit maxima tribulatio. **Q**uō enī n̄ sit tribulatio vita ista rogo vos: **Q**uō n̄ sit tribulatio q̄ dicta ē tota tēptatio: **H**abes sc̄ptū in libro Job. **N**ūqd nō tēptatio ē vita hūana sup traze: **N**ūqd dixit: tēptat vita hūana sup terrā: **I**pa vita tēptatio ē. **S**i q̄ tēptatio: vtiq; tribulatio. **I**n hac q̄ tribulatioē: h̄ ē i hac vita deū exq̄siuit iste trāsiliēs. **Q**uō: **M**anib⁹ inq̄t meis. **Q**uid ē manib⁹ meis: **O**pius meis. **N**ō enī aliqd corporeū q̄rebā: vt p̄trectādo iueniret qd pdiderat: vt manib⁹ q̄reret nūmū: aur̄: argētū: v̄stē: q̄cqd tale ē qd māib⁹ teneri possit: q̄q; r ipse dñs n̄. **J**esus christ⁹ voluit se manib⁹ inq̄ri: qñ dubitāti discipulo: cicatrices ostēdit. **S**z nūqd cū ille exclamasset tāgēs cicatrices vulnēz ei⁹: dñs me⁹ r de⁹ me⁹. **N**ōne audiuit: qz vidisti me credidisti: bñ q̄ n̄ vidēst r credidēst: **S**i q̄ ille manib⁹ q̄rēs christū: h̄ audire meruit: vt opprobriū ei fuerit ita q̄sisse nos q̄ bñ dicti sum⁹: q̄ si vidim⁹ r credim⁹. **Q**uid q̄: **A**d nos n̄ p̄tiet māib⁹ q̄rē: **P**ertinet sic dixi opib⁹ q̄rē. **Q**ñ h̄: **N**octe. **Q**uid sit nocte: **I**n h̄ sc̄lo. **N**ox enī ē añq; effulgeat dies: in aduētū clarificato dñi n̄r Jēsu christi. **N**ā vult vidē qz nox ē: **N**isi lucernā h̄ h̄rem⁹: i tenebr̄ pmanerem⁹. **P**etrus enī dic̄: r nos bēm⁹ certiorē p̄pheticū s̄mōnē: cui bñfaciūt itēdētes: velut lucerne in

Alia lra.
t ptraet

obsuro loco: donec dies luceat: et lucifer oriat in cordibus nostris. **U**etur est ergo dies post istam noctem: interim in hac nocte lucerna non desit: et hoc est fortasse quod nunc facimus has litteras exponendo: lucernam inferimus ut in hac nocte gaudeamus: quod quidem debet accensa esse semper in domibus vestris. **T**alibus enim dicit: nolite spiritum extinguere: et tanquam exponens quid diceret: secutus ait: prophetiam nolite spernere: id est lucerna in vobis semper luceat. **E**t hec quidem lux in conspectu cuiusdam ineffabilis diei nox dicitur: nam ipsa vita fidelium in conspectu infidelium dies est. **Q**uod autem sit nox iam diximus et ostendimus Petri apostoli testimonium: qui quidem etiam lucernam nominavit: et de ipsa lucerna nos admonuit ut intendamus: et id est prophetico sermone: donec luceat et lucifer oriat in cordibus nostris. **Q**uod autem iam vita fidelium dies sit in conspectu vite impiorum: **P**aulus ostendit. **A**biiciamus inquit opera tenebrarum: et induamur arma lucis: sic ut in die honeste ambulemus. **E**rgo honeste viuentes in conspectu vite impiorum in die sumus. **S**ed iste dies vite fidelium si sufficit huic idibus: transilire vult et istum diem donec veniat ad illum diem ubi nocti temptationem nullam omnino formidet. **H**ic enim quis dies sit vita fidelium: temptatio est vita humana super terram: nox et dies: dies in conspectu infidelium: nox in conspectu angelorum. **H**ic enim dies angelorum: quem nos non habemus: iam nos habemus quem non habent infideles: sed non dum habent fideles: quem angeli habent: tunc autem habebunt cum erunt equales angelorum dei: quod illis in resurrectione promissum est. **I**n hac ergo iam die et adhuc nocte: in conspectu futuri diei quem desideramus: dies in conspectu preterite noctis cui renunciamus: in hac ergo in qua nocte deum requiramus: manibus nostris. **N**on cessent opera: quam deum: non sit iane desiderium. **S**i via sumus: sumptus erogemus: ut pervenire possimus. **M**anibus quam deum: et si nocte quam manibus quam: non decipimur quia coram ipso quam: **Q**uid est coram ipso: **N**olite facere iusticiam vestram coram hominibus: ut videamini ab eis: alioquin non habebitis mercedem apud patrem vestrum. **C**um ergo facis elemosynam ait: manus ille sunt querentes deum: noli tubicinare ante te: sic hypocrite facit: si sit elemosyna tua in occulto: et pater tuus qui videt in occulto reddet tibi. **E**rgo manibus meis nocte coram eo et non super decipitur. **Q**uanta tamen iste idibus protulerit in hac terra: et in hac nocte: et quod habuerit quodammodo transilire necessitate impingentibus atque pugnentibus deorsum tribula-

tionibus: et necesse fuerit transilire intensissime audiamus. **N**egavi consolari animam meam: **T**antus tedium me hic occupavit: ut proa omni consolatione clauderet se anima mea. **I**n huic tale tedium: fortasse quia vinea gradinata est: aut quia olea non pervenit: aut quia vindemia a pluvia intercepta est. **I**n huic tedium: **A**udi hinc ex alio psalmo: ipse enim et ibi vox est: **T**edium detinuit me a peccatoribus relinquentibus legem tuam. **T**anto ergo tedio de homini malo affectu se iste dicit ut negaret consolari animam ipsam: prope absorberat eum tedium: tristitiaque eum omnino irrepabiliter miserat: negat se consolari. **Q**uid igitur restabat: **P**rimo vide vii consolari. **N**one sustinuerat quod si contristaretur et non inuenerat: **Q**uo enim se verteret ad consolationem quam occupauerat tedium de peccatoribus relinquentibus legem dei: **Q**uo se verteret: **A**d homines dei quolibet. **I**n multis iam forte iste exptus erat magnam tribulationem quam magister de illo aliquid delectatione presumpserat: vident enim aliqui iusti homines et gaudent ad eos: et necesse est ut gaudeat: quoniam caritas sine gaudio talis esse non potest. **I**n his autem in quibus gamsus est homo si forte aliquid prauum contigerit: quomodo sepe contingit: quanta leticia ibi erat: tantus meror accedit: ita ut postea iam timeat homo laxare habenas gaudiorum: timeat se leticie committere: ne quantum magis letatus fuerit: tanto amplius si aliquid contigerit contabescat. **P**ercussus ergo scandalis abundantibus quasi multis vulneribus clausit se contra humanam consolationem: et negavit consolari animam ipsam. **E**t unde vita: **U**n respiratio: **M**emor fui dei et delectatus sum. **N**on frustra manus operate fuerant: inuenerant magnam consolatorem. **N**on quiescedo memor fui dei et delectatus sum. **P**redicandus igitur est deus: cuius iste memor factus delectatus est: et consolatus in quadam tristitia et quodammodo salute desperata recreatus predicandus est deus. **B**enignus quod consolatus est iste: secutus ait. **G**arrui: **I**n ipsa consolatione memor factus dei: delectatus garrui. **Q**uid est garrui: **L**etatus sum: exultavi loquendo. **G**arruli enim proprie dicuntur: qui vulgo verbosi appellantur: a ccedente leticia: nec valentes nec volentes tacere. **F**actus est iste talis. **E**t rursus quod ait: **E**t defecit spiritus meus. **T**edio protuberat. **R**ecolendo deum delectatus fuerat: rursus garrido defecerat. **Q**uid sequitur:

Alia lra.
† renuit.
† anima mea,

Alia lra.
† et exercitatus sum.

Alia lra.
t oculi mei. **Anticipauerunt vigilias omnes inimici mei:** Vigilauerunt sup me omnes inimici mei. Plus me vigilauerunt: vigilando preoccupauerunt me. Tibi non muscipulas ponunt: Nonne vigilias anticipauerunt omnes inimici mei: Qui sunt enim isti inimici: nisi illi de quibus dicit Aplos: non est vobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem: sed aduersus principatum et potestates et rectores mundi tenebrarum harum: aduersus spiritualia nequie in celestibus. Ergo aduersus diabolum: et angelos eius inimicitias exercemus. Rectores eos mundi dixit: quia ipsi regunt dilectores mundi. Non enim regunt mundum: quasi rectores sint celi et terre: sed mundum peccatores dicunt: Et mundus enim non cognouit. Tale mundum illi regunt: qui non cognoscunt christum: contra hos habemus inimicitias perpetuas. Benignus quilibet habeas inimicitias aduersus hominem: cogitas finire: siue illius satisfactio: si ipse te lesit: siue tua sit si tu lesisti: siue utriusque si vos inuicem lesistis: laboras satisfacere et concordare: cum diabolo autem et angelis eius nulla concordia est. Ipsi nobis inuidet regnum celorum: miscere omnino erga nos non possunt: quia anticipauerunt vigilias omnes inimici mei. Plus illi vigilauerunt ad decipiendum: quam ego ad custodiendum me. Anticipauerunt vigilias omnes inimici mei. Quomodo enim non anticipauerunt vigilias: qui vbiusque scandala: vbiusque muscipulas posuerunt. Tedium inest cordi: metuendum est ne absorbeat tristitia leticia: metuendum est ne garrindo deficiat spiritus tuus. Anticipauerunt vigilias omnes inimici mei. Benignus in ipsa garrulitate dum loquaris: et securus loqueris: quanta plerumque iucuntur que velint tenere inimici et reprehendere: unde velint etiam criminari et calumniari: hoc dixit: illud sensit: hoc locutus est. Quid faciat homo: nisi quod sequitur. **Conturbatus sum et non sum locutus.** Conturbatus ergo ne in eius garrulitate inimici anticipantes vigilias calumnias quererent: et iuenerent non est locutus: nunquam tamen iste transiliens cessaret in se: et si forte a garrulitate cessauit qua subrepsit ei: de ipsa locutione placere hominibus: non tamen destitit: non cessauit ut conaretur et hoc ipsum transcendere. Et quid dicit. **Logitavi dies antiquos:** Ita iste velut qui vapulauerat foris: tulit se intro: in secretario sue mentis agit. Et quid ibi agat dicat nobis: **Logitavi dies anti-**

Alia lra.
turbatus.

quos. Bene est illi. Videte que cogitat rogo vos. Intus est: apud se cogitat dies antiquos: Nemo illi dicit: male dixisti: nemo illi dicit: multum locutus es: nemo ei dicit peruerse sensisti: ita sit ei bene secum: adiuuet deus: cogitet dies antiquos: et dicat nobis in ipso interiore cubiculo suo: quid egerit: quo puerit: quid transierit: vbi manserit. **Logitavi dies antiquos. Et annorum eternorum meorum fui.** Qui sunt anni eterni: Magna cogitatio. Videte quid sibi vult ista cogitatio: nisi magnam silentium: ab omni foris secus strepitu: ab omni rerum humanarum tumultu. Intus requiescat: qui cogitare vult istos annos eternos. Numquid anni in quibus sumus eterni sunt: aut in quibus fuerunt maiores nostri: aut in quibus futuri sunt posteri nostri. Absit ut eterni existiment. Quid enim de his annis manet: Ecce loquendo dicimus hoc anno. Et quod tenemus de hoc anno propter unum diem in quo sumus: Nam superiores dies anni huius iam transierunt: nec tenent futuri autem non dum venerunt: in vno die sumus et dicimus huius anno: imo dic hodie: si aliquid vis presens dicere. Nam de toto anno quod presens tenes: Quicquid de illo preteritum est: iam non est: quicquid de illo futurum est non dum est. Quomodo hoc anno: Corrige locutionem. Hodie dic: verum dicis: hodie iam dicamus. Rursus et hoc attende: cum hodie hoc hore matutine transierunt: hore future non dum venerunt. Et hoc ergo corrige: hac hora dic. Et de ista hora quid tenes: Admota est etiam quod iam transierunt: que futura sunt non dum venerunt: hoc memento dic. Quo memento: Vnde syllabas loquor: si duas syllabas dicam altera si sonat: nisi cum illa transierit. Ipsa denique vna syllaba si duas litteras habeat: non sonat posterior littera: nisi per abierit. Quid ergo tenemus de his annis: Anni isti mutabiles sunt: anni eterni cogitandi sunt: anni qui stant: qui non venientibus et abeuntibus diebus peragunt: anni de quibus alio loco scriptura dicit deo: Tu autem idem ipse es et anni tui non deficiet. Hos annos iste transiliens: non in garrulitate foris secus: sed in silentio cogitavit. Et annorum eternorum memor fui. **Et meditatus sum nocte cum corde meo:** Nemo illi calumniosus tendiculas verborum requirit: in corde suo meditatus est. **Garriebam:** Ecce est illud garrere: observa iterum ne deficiat spiritus tuus. Non inquit non sic garriebam quasi foris: alio modo nunc. Quomodo nunc: Garriebam. **Et scrutabar spiritum meum.** Si scrutetur iste terram: ut

Alia lra.
t annos
in mente

Alia lra.
t et expe

Alia lra.
t scopob

venas auri inueniret: nemo eū desipe dice-
ret: imo sapientē multi dicerēt: q̄ vellet ad
aurū puenire. Quanta hō h̄z intus: et non
fodit. Scrutabā iste sp̄m suū: et cum ip̄o
sp̄u suo loquebā: et in ip̄a locutiōe garrie-
bat. Seip̄m interrogabat: seip̄m examina-
bat: in se iudex erat. Et sequit̄. Scrutabar
sp̄m meū. Timendū ne in ip̄o sp̄u suo re-
maneat: garruiū enī foris: et q̄ anticipaue-
runt vigilias omēs inimici ei⁹: inuenit ibi
tristitiaz: et defecit sp̄s eius qui garriebat
foris. Ecce cepit intus garrere securus: ibi
solus: ibi in silētio cogitat annos et̄nos. Et
p̄scrutabar inq̄t sp̄m meū. Et h̄ timēduz:
ne sp̄u suo remaneat: et non sit trāsiliens:
iaz tñ melius agit q̄ foris agebat: trāscē-
dit aliqd̄: et hinc videam⁹ quo. Nō enī ces-
sat iste trāsiliēs: donec veniat in fines: vñ
h̄z titulū psalmus. Garriebat inq̄t et scri-
tabar sp̄m meū. Et qd̄ inuenisti: **Nō
in eternū repellet de⁹.** Tediū inuenie-
rat in hac vita: nūq̄ fidem: nūq̄ securaz
p̄solationē: ad quoscūq̄ hoīes intedebat:
scandalum in eis inueniebat aut timebat.
Nūq̄ q̄ securus: tacere illi malū erat: ne si-
leret a bonis: loqui et foris garrere molestū
erat: ne anticiparent vigilias omēs inimi-
ci eius: calūnias inquirerēt in verbis ei⁹.
Angustatus in hac vita vehement̄: multuz
de alia vita cogitauit: vbi ista nō sit tēpta-
tio. Et qñ illuc puenit: Nō enī nō constat
q̄ qd̄ hic patimur ira dei ē. Vicitur hoc in
Esaia: Nō in eternū vindex in vobis ero:
neq̄ p̄ omne tps irascat vob̄. Et dicit qua-
re: Sp̄s enī a me p̄cedit: et oēm flatū ego
feci p̄pter peccatū paululū qd̄ contristauit
et p̄ussit eum: et auerti facie meaz ab illo: et
abijt tristis: et ambulauit vias suas. Quid
ē: Hec ira dei sp̄ sit: Nō h̄ inuenit iste in silē-
tio: Quid enī dicit: Nō in eternū repellet
deus. **Et nō apponet vt bñplace-
at ei adhuc.** Id est vt beneplaceat ei ad-
huc repellere: et in eternū repellere non ap-
ponet. Necessē ē vt reuocet ad se suos su-
os: necessē est vt recipiat fugitiuos redeū-
tes ad dñm: necessē est vt exaudiat vocem
compeditoz. Nō in eternū repellet de⁹: et
non apponet vltra vt bñplaceat ei adhuc.
**Aut in fine misericordiam suā absci-
det: a generatiōe in generationes.**
Aut obliuiscet misereri deus: In-
te: a te: in alterum nulla est misericordia: nisi eā
tibi deus donet: et ip̄e deus obliuiscet mi-
sericordiā: Ruus currit: fōs ip̄e siccauit:

**Aut obliuiscet misereri deus: Aut conti-
nebit in ira sua miseratōnes suas:**
Id est sic irasceat vt nō misereat. Facili⁹ ille
iram: q̄ misericordiam p̄tinebit. Hoc et p̄ Esa-
iam dixerat: Nō in eternū vindex in vobis
ero: neq̄ p̄ omne tps irascat vobis. Hoc et
postea q̄ dixit: abijt tristis: et ambulauit vi-
as suas: **Et inq̄t eius vidi et sanauit euz.**
Hoc vbi cognouit iste: trāscēdit: et se de-
lectat in dño: et ibi esset: et in eius operibus
magis garriret: non in sp̄u suo: nō i eo qd̄
erat: s̄ in eū a quo factus erat. Et h̄c ergo
trāscēdit: Videte trāsilientem: videte si
remaneat alicubi quousq̄ p̄ueiat ad deū.
**Et dixi: Jam seip̄m trāsilieēs qd̄ di-
xit: Nūc cepi:** Nō excessisset et me nūc ce-
pi: hinc iam nullū piculum est: nam in me-
ip̄o remanere piculū fuit. Et dixi: **Nūc ce-
pi. Hec est immutatio dextere ex-
celsi.** Nō me cepit mutare excelsus: mō
recepit aliquid vbi securus sim: mō intraui
aliquā aulam gaudiorū: vbi nullus time-
tur inimicus: mō cepi esse in ea regiōe: vbi
non anticipent vigilias omēs inimici mei.
Nūc cepi: hec immutatio dextere excelsi.
Memor fui operū dñi: Jā videte
illū spaciari in opibus dñi. Garriebat enī
foris: et contristat⁹ inde defecit sp̄s eius:
garruiū intus cum corde suo et sp̄u suo: et
p̄scrutans eūdez sp̄m suū: memor fuit an-
norū eternorū: memor fuit misericordie dñi: q̄
non repellet dñs in eternū: et cepit iā in ei⁹
opibus securus gaudere: securus exulta-
re. Audiamus iā opa ip̄a: et exultemus et
nos: s̄ affectibus etiā nos trāsiliam⁹: nec
ad t̄palia gaudeam⁹. Habemus enī et nos
cubile nostrū: quare nō illuc iram⁹: Quare
non in silentio agim⁹: Quare nō sp̄m
n̄m p̄scrutamur: Quare ānos eternos n̄
cogitam⁹: Quare in opibus dei non leta-
mur: Si nūc audiam⁹: et ip̄o dicēte delecte-
mur: vt etiā eū hinc abierim⁹: faciamus qd̄
ip̄o loquente faciebamus: si tñ facimus ce-
ptum ip̄i qd̄ dixit: nunc cepi. Gaudere in
opibus dei est obliuisci: et te si potes illo so-
lo delectari. Quid enī mel⁹ illo sit non vi-
des: q̄ cū ad te redis: in deteriozem redis.
**Memor fui opeꝝ dñi. Quia memor
ero ab initio mirabiliū tuorū. Et
meditabor in oibus opib⁹ tuis: et
in affectionibus tuis garrā.** Ecce
tertium garrere. Garruiū foris qñ defecit:
garruiū in sp̄u suo intus qñ p̄fecit: garruiū
in opibus dei qñ puenit quo p̄ficit. Et

Alia lra
+ misericordias

Alia lra
+ non habet
+ imutatio

Alia lra
+ desiderant

Alia lra
+ aduentionib⁹
+ texerceboz

Alia lra
+ quid

Alia lra
+ aut
+ lactioz

in affectionibus tuis garrā: nō in affectio-
nibus meis. **Quis** viuit sine affectionib⁹?
Et putatis fratres qz q̄ deū timēt: deū co-
lūt: deū diligūt: nullas hnt affectiōes: **Ve**
re h̄ putabis z putare audebis qd̄ affectio-
nes habeat tabula: theatrū: venatio: aucu-
piū: piscat⁹: z nō habeāt opa dei: z n̄ habe-
ant meditatiōes dei iteriores affectiōes q̄s
dam suas: cū inspiciē mūdus: z ponit ante
oculos spectaculū nature rerū: et in his q̄-
ritur artifex: z inuenitur nusq̄ displicēs: z
per oīa placēs. **Deus in sancto via**
tua: Inspicit iam opera misericōdie dei circa
nos: ex his garrit: z in his affectionib⁹ ex-
ultat. **Primo** inde cepit in sancto via tua.
Que via tua in sancto: **Ego** sum inq̄t via
veritas z vita. **Redite** ergo hoīes ab affec-
tionibus vris. **Quo** itis? **Quo** curritis?
Quo nō solū a deo: s̄ etiam a vob fugitis?
Redite preuaricatores ad cor: scrutami-
ni spūm vrm: recolite annos eternos: inue-
nite misericōdiam dei circa vos: attēdite ope-
ra misericōdie eius: **In** sancto via et⁹. **Filij** ho-
minū vsq̄ quo graues corde: **Quid** queri-
tis in affectionib⁹ vris: **Ut** qd̄ diligit̄ va-
nitatem: z queritis mendacium: **Et** scitote
qm̄ magnificauit dñs sanctū suū. **In** san-
cto via tua. **Ad** ipm̄ q̄ attēdam⁹: christuz
attendamus: ibi via eius. **Deus** in sancto
via tua. **Quis** de⁹ magnus sic de⁹
noster: **Habēt** gentes affectiōes circa de-
os suos: idola adorant: oculos hnt z non
vident: aures hnt z nō audiēt: pedes hnt
z nō ambulabūt. **Quid** ambulas ad eum
q̄ non ambulat: **Nō** inq̄t ea colo. **Et** quid
colis: **Nomen** qd̄ ibi est. **Certe** h̄ colis qd̄
alibi dictū est: **Qm̄** dñi gentiuz demonia.
Aut idola colis: aut demonia: **Acc** idola:
nec demonia inq̄t. **Et** qd̄ colis: **Stellas:** so-
lem: lunā: ista celestia. **Quanto** meli⁹ q̄ fe-
cit z terrena z celestia: **Quis** deus magn⁹
sicut deus nr̄: **Tu** es deus q̄ facis mi-
rabilia solus. **Tu** vere magnus de⁹: fa-
ciens mirabilia in corpe: in aīa solus fa-
ciens. **Audierūt** surdi: viderūt ceci: cōua-
luerūt languidi: surrexerūt mortui: constri-
cti sunt palitici: s̄ miracula ista tunc cor-
porib⁹: videamus in aīa. **Sobrii** sunt: pau-
lo ante ebriosi. **Fideles** sunt: paulo an̄ ado-
ratores simulachrorum: **Res** suas donāt
paupib⁹: q̄ alienas antea rapiebāt. **Quis**
deus magnus sicut deus nr̄: **Tu** es de⁹ q̄
facis mirabilia solus. **Fecit** z **Moyse**s: s̄
nō solus: fecit **Helias:** fecit z **Heliseus:** fe-

cerunt z apostoli: s̄ nullus eorū solus. **Illi**
cū facerēt: tu cū eis: tu qm̄ fecisti: illi non te
cū. **Non** enī tecū fuerūt cū fecisti: qm̄ ipos
tu fecisti. **Tu** es de⁹ q̄ facis mirabilia sol⁹.
Quō solus: **Nūq̄d** forte p̄r z non filius:
aut fili⁹ z n̄ p̄r: **Immo** p̄r z fili⁹ z spūssct⁹.
Tu es de⁹ q̄ facis mirabilia solus. **Nō** enī
tres dij: s̄ vnus de⁹ facit mirabilia solus: z
in ipō transiliente: nam vt etiā transiliret: z
ad ista p̄eiret: miraculū dei fuit. **Quādo**
intus garruit cū spū suo vt trāsiliret z ipm̄
spūm suū: z in dei opibus delectaret. **Ipe**
ibifecit mirabilia. **Sz** qd̄ fecit de⁹: **Ho-**
ram fecisti in popul⁹ vtutem tuam:
Inde cōgregatio ista asaph transiliēs: qz
notam fecit in popul⁹ vtutē suā. **Quā** vtu-
tem suā notā fecit in popul⁹: **Nos** aut̄ p̄di-
camus christū crucifixū: iudeis q̄dez scan-
dalū: gentibus aut̄ stulticiā: ipis aut̄ voca-
tis iudeis z grecis christū dei vtutē: et dei
sapiam. **Si** q̄ vtus dei christus: notum fe-
cit christū in popul⁹. **An** z h̄ nōdū agnoscī-
mus: z ita desipim⁹: ita infra iacemus: ita
nihil transilim⁹: vt h̄ nō videam⁹: **Notam**
fecisti in popul⁹ vtutē tuā. **Redemisti** in
brachio tuo pplm̄ tuū: **Brachio** tuo
hoc ē vtute tua. **Et** brachiū dñi cui reuela-
tum ē: **Redemisti** in brachio tuo populuz
tuū. **Filios** isrl̄ z ioseph. **Quomō** q̄si
duos p̄los filios isrl̄ z ioseph: **Nonne** filij
Ioseph in filiis isrl̄: **Ita** plane h̄ scimus: h̄
legimus: h̄ scriptura clamat: h̄ veritas in-
dicat: qm̄ israhel idē q̄ **Jacob:** habuit filios
duodeci: inf̄ q̄s vn⁹ erat Ioseph: z ex duo-
decim filiis isrl̄ quotq̄t nati sunt ad pplm̄
isrl̄ p̄tinent. **Quō** q̄ ait filios isrl̄ z Ioseph:
Nescio qd̄ hic distinguenduz admonuit.
Perscrutemur spūm nr̄m: fortassis ibi ali-
quem posuit de⁹: quē debem⁹ z nocte q̄re-
re manib⁹ nr̄is: vt nō decipiamur: forte in-
ueniemus z nos in hac distinctiōe filios is-
rahel z Ioseph. **Per** Ioseph aliū pplm̄ in-
telligi voluit: gentiū pplm̄ intelligi voluit.
Quare gentiū pplm̄ p̄ Ioseph: **Quia** Ioseph
vēdit⁹ in egyptū a fr̄ib⁹ suis. **Ille** Ioseph
cui fratres inuiderūt: z eū in egyptuz
vēdiderūt: vēditus in egyptū laborauit:
hūiliatus ē: agnit⁹: exaltat⁹: floruit: impa-
uit. **Et** his oib⁹ qd̄ significauit: **Quid** nisi
christū a fr̄atib⁹ vendituz: electū de terra
sua: t̄q̄ in egyptū gentiū: **Ibi** p̄mo hūilia-
tum: qm̄ p̄secutiōes martyres patiebātur:
nūc exaltatū sicut videmus: qm̄ impletuz
ē in eo: **Adorabūt** eū oēs reges fr̄e: omēs

Alia fra-
t non habet

Alia fra-
t Jaco

gentes fuerunt illi. Ergo Ioseph p[ro]p[ri]e ex g[en]tibus: isrl' v[er]o p[ro]p[ri]e ex gente hebreor[um]. Redemit p[ro]p[ri]um suum deus filios isrl' et Ioseph. Per q[ui]d: Per lapidē angulare: i quo duo pietes copulati sunt: et exequit[ur] quō. **V**iderunt te aque de[us]: Quid sunt aq[ue]: Populi. Que sunt iste aque: dictū est in Apocalypsi: responsus est p[ro]p[ri]e: Ibi inuenimus aptissime aq[ue] in figura positas p[ro]p[ri]orum. Supra autē dixerat: Notaz fecisti in popul[is] v[er]tutē tuā. **V**iderunt te aque et timuerunt: Ideo mutatae sunt q[ui]a timuerunt: **V**iderunt te aque deus et timuerunt. **E**t conturbate sunt abyssi. Que sunt abyssi: Altitudines aq[ua]rum. Quis non turbat in p[ro]p[ri]is cū cōscientia pulsatur: Queris altitudinē maris: q[ui]d p[ro]fundius humana p[ro]scia: Ista p[ro]funditas turbata est: q[ui]a in brachio suo redemit p[ro]p[ri]um suū deus. Quō turbate sunt abyssi: Quādo oēs p[ro]scias suas p[ro]fitendo fuderunt. Et turbate sunt abyssi. **A**ltitudo sonitus aquar[um]. In laudib[us] dei: In cōfessionib[us] peccator[um]: in hymnis et canticis: i oratiōib[us]. **A**ltitudo sonit[us] aquarū. **V**ocē dederunt nubes. Inde isti sonit[us] aquar[um]: inde abyssorū p[ro]turbatio: q[ui]a vocē dederunt nubes. Que nubes: Predicatores v[er]bi veritatis. Que nubes: Be q[ui]bus minatur cuidā vinee deus: q[ui] pro v[er]ba fecit spinas: et dicit: Mandabo nubibus meis: ne pluāt super eam imbrem. Beniq[ue] apli relinquētes iudeos: ierūt ad gentes: in oib[us] gentib[us] v[er]bū dederunt nubes p[ro]dicādo christū. **V**ocē dederunt nubes. **E**t enī sagitte tue p[ro]transierunt: Eisdem voces nubiu[rum] rursus sagittas dixit. Verba enī euāgelistar[um] sagitte fuerunt: similitudines enī sunt: nam p[ro]p[ri]e nec sagitta ē pluuia: nec sagitta pluuia. At v[er]o v[er]bum dei et sagitta est q[ui]a percutit: et pluuia q[ui]a rigat. Nemo enī iam miret abyssorū conturbationem: q[ui]a sagitte tue p[ro]transierunt. Quid est p[ro]transierunt: Non in auribus remāserunt: sed corda transtulerūt. **V**ox tonitru[us] tui i[st]i rota. Quid est hoc: Quomodo intellecturi sumus: **A**diuuat d[omi]n[us]: Vox tonitru[us] tui i[st]i rota. Solebamus pueri suspicari cū audirem[us] tonitrua de celo: q[ui]si vehicula de stabulo p[ro]cessisse. Habēt enī tonitrua quādā concussione similes vehicul[um]. Nūq[ui]d ad ista puerilia redituri sumus: vt intelligam[us]: vox tonitru[us] tui i[st]i rota: quasi aliq[ui] vehicula habeat deus in nubib[us]: et trāsitus vehiculorum

illo[rum] strepitū p[ro]citet: Absit. Hoc puerile ē: vanū: nugatoriū. Quid ē g[er]o: Vox tonitru[us] tui i[st]i rota: Voluit vox tua. Neq[ue] s[ed] intelligo. Quid faciem[us]: Interrogemus ipsum. **A**dit h[uius]modi: ne forte ipse exponat quod dixit. **V**ox inq[ui]t tonitru[us] tui i[st]i rota. Non intelligo. **A**udiā q[ui]d dicis: **A**pparuerunt fulgura tua orbi terrar[um]: Sic g[er]o: nō intelligerā. Orbis terrar[um] est rota. Nam circuitus orbis terrar[um] merito et orbis d[omi]ni: v[er]bi breuis etiā rotella orbicul[us] appellat[ur]. Vox tonitru[us] tui i[st]i rota: apparuerunt fulgura tua orbi terrar[um]. Nubes ille i[st]i rota circuei[er]unt orbem terrar[um]: circuei[er]unt tonando et coruscando: abyssus comouerunt: p[ro]cept[us] tonuerunt: miracul[um] coruscauerunt. In o[mn]i terram exiit sonus eor[um]: et in fines orbis terre v[er]ba eor[um]. **C**omota est et contremebūda facta est terra. Id est oēs q[ui] habitant in terra. Per similitudinē autē ip[s]a terra mare est. Quare: Quia gētes oēs maris nomie nuncupant: q[ui]o vita hūana amara est: et p[ro]cell[is] ac tempestatib[us] subdita. Itaq[ue] illud si attēdas q[ui] homines se tanq[ua]m pisces deuorant: cū maior minorē absorbet. **H**oc ē g[er]o: hoc mare: illud euāgeliste ierūt. **I**n mari ē via tua. Iā dudū i[st]i scō via tua: mō i[st]i mari via tua. q[ui] ip[s]e sanctus i[st]i mari: et merito etiam sup[er] aquas maris ambulauit. **I**n mari est via tua: id est i[st]i gētib[us] p[ro]dicat christus tuus. **I**n alio quippe psalmo ita d[omi]n[us]. **D**eus misereat nostri: et benedicat nos: illuminet vultū suū sup[er] nos et misereat nostri: **U**t cognoscam[us] i[st]i terra viā tuā. **U**bi i[st]i terra: **I**n o[mn]ib[us] gentib[us] salutare tuū: **H**oc est: **I**n mari ē via tua. **E**t semite tue i[st]i aquis multis: **H**oc est i[st]i p[ro]p[ri]is mult[is]. **E**t vestigia tua nō agnoscent. **N**escio quos tetigit: et mirus nisi et ip[s]os iudeos. **E**cce iam si plata est gentibus misericōdia christi: vt i[st]i mari sit via tua: et semite tue i[st]i aq[ui]s multis: et vestigia tua nō agnoscent: v[er]bi a q[ui]busdam nō agnoscent: nisi ab his q[ui] adhuc dicūt: **N**ōdū veit christus: **Q**uare dicūt: nōdū veit christus: **Q**uare nō agnoscent vestigia sup[er] mare ambulantis. **V**eduxisti sicut oues plebem tuā: i[st]i manu Moysi et Aarō. **Q**uare s[ed] addiderit indagare aliquantulū difficile est. **A**diuuate g[er]o nos intentiōe vestra: q[ui]a post ip[s]os duos versus finis erit: et psalmi et s[er]monis. **N**e forte cū aliq[ui]d restare arbitrami: timore laboris minus ad p[ro]p[ri]as attendatis. **C**ū dixisset: **I**n mari est via tua:

Alia lra
illuxerit cho
ruscations tue
terre

Alia lra
tremuit

Alia lra
non habet

Alia lra
cognoscentur

Alia lra
populū tuū

quod intelligimus in gentibus: et semite tue in aquis multis: quod intelligimus in populis multis: adiuravit: Et vestigia tua non agnoscent: Et querebamus a quibus non agnoscerent: et sicut iacet continuo: Beduxisti sicut oves plebem tuam in manu Moysi et Aaron: id est iacob ista plebe tua que deducta est in manu Moysi et Aaron: vestigia tua non cognoscent. Quareque positum est: nisi increpandi: et exprobandi causa in mari est via tua: Quia in mari est via tua: nisi quare exclusa est a terra tua: Expulsi sunt christi noluerunt esse sui salvatores egri: ille autem cepit esse in gentibus et in omnibus gentibus in multis populis: saluifacite sunt etiam relique populi illi: remansit foris ingrata multitudo: et claudicans Jacob femoris latitudo. Latitudo enim femoris intelligit via in multitudine generis: et facta est in maiore parte israelitarum turba quaedam vana et insipiens: que non agnosceret vestigia christi in aquis. Beduxisti sic oves plebem tuam: et non te cognoverunt. Tanta cura illis bona fecisti: mare dividisti: inter aquas per arida traiecisti: persequentes inimicos fluctibus operuisti: in deserto egentibus manna pluisti: deducens eos in manu Moysi et Aaron: et expulerunt te a se: ut in mari esset via tua: et vestigia tua non agnoscerent.

Explicit Tractatus de ps. LXXVI.

Incipit Tractatus de ps. LXXVII.

Psalmus iste ea continet que in veteri populo acta narrant: recentior autem et posterior populus admonet: ut caueat ne sit ingratus beneficii dei: eiusque se provocet iracundiam: cuius obedienter et fideliter debent suscipere gratiam. Ne fiant inquit sicut patres eorum generatio prava et amari-cans: generatio que non direxit cor suum: et non est creditus cum deo spiritus eius. Hec est igitur psalmi huius intentio: hec utilitas: hic vberimus fructus. Sed cum omnia videantur perspicua et apta dici atque narrari: premitur monent atque intentos facit titulus eius: Hec enim frustra inscribitur. Intellectus asaph: nisi quia fortasse non quod superficialis sonat: sed interiorius aliquid intelligere querunt ista lectorum: Deinde narraturus et commemoraturus hec omnia que videntur: auditore quam expositore potius indigere: Aperiam inquit pabulis os meum: eloquar propositiones ab initio. Quis non hic de somno excitet: Quis audeat velut manifestas legendo percurrere pabolas et propositiones: que nominibus suis indicant aliquid perscrutari oportere: Parabola que per alicuius rei similitudinem pre se gerit: quod

licet sit vocabulum grecum: iam tamen pro latino usurpat. Et notum est quod in pabulis que dicunt rerum similitudines rebus de quibus agit componant. Propositiones autem que grece appellantur problemata questiones sunt: habentes aliquid quod disputatione solvendum sit. Quis ergo pabolas et propositiones transitorie legat: Quis non bis auditis vigilantiam mentis intendat: ut ad earum fructum intelligendo perveniat.

Expositio psalmi.

Redite inquit: populus meus. Alia translato popule lege mea. Quem hic credamus populum nisi deum: Ipse enim legem dedit populo suo: quem liberatum ex egypto congregavit: que congregatio prope synagoga nuncupatur: quod interpretatur asaph. Utrumque ita dictum est: intellectus asaph: quod ipse asaph intellexerit: an figurate intelligendum: quod eadem synagoga: hoc est idem populus intellexerit: cui dicitur: Attendite populus meus legem meam. Quid est ergo quod eundem populum per prophetam increpat dicens: Israel autem me non agnovit: et populus meus non intellexit: Sed profecto erant etiam in illo populo qui intelligeret habentes fides: que postea revelata est: non ad legis litteram: sed ad gratiam spiritus pertinentem. Non enim sine ipsa fide fuerunt qui eius in christo futuram revelationem: providere: et percipere potuerunt: cum et illa vetera sacra significatiua fuerit futurorum. An soli prophete habebant hanc fidem: et non populus: Immo vobis etiam qui prophetas fideliter audiebant: eadem adiuuabant gratia: ut intelligerent quod audiebant. Sed utique sacrum regni celorum velabat in veteri testamento: quod plenitudine temporis revelaret in nouo. Nolo enim vos (ait apostolus) ignorare fratres: quia patres nostri omnes sub nube fuerunt: et omnes mare transierunt: et omnes per Moysen baptizati sunt in nube et in mari: et omnes eundem cibum spirituales manducaverunt: et omnes eundem potum spirituales biberunt. Bibebant enim de spiritali sequente eos petra: petra autem erat christus. Idem itaque in mysterio cibum et potum illorum qui nati sunt: hoc significatiue idem non specie: quia idem ipse christus illi petra figuratus: nobis in carne manifestatus. Sed non inquit in omnibus illi beneplacitum est deo. Quis quidem eundem cibum spirituales manducaverunt: et eundem potum spirituales biberunt: nihil est spirituale aliquid significantem: sed non in omnibus illi beneplacitum est deo. Quia dicitur: non in omnibus erat: ergo tibi aliquid in quibus beneplacitum est deo: et cum essent omnia communia sacra: non communis erat omnibus gratia que sacramentorum virtus est: sicut et nunc iam revelata fide que